

HADIÁRMEGVEZELŐ NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1:50 K.
3 óra	3 K.	3 óra	4:50 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1.

TELEFON 208

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetési díjszabás szerint.

Felölös szerkesztő és lapulajdonos: Baranyay Lajos.

A NEMZET

élethalálharca körülbelül kétszázötven milliót hozott a csepei Weisz Manfrédnek. Erőmes megvizsgálja, hogy ezzel a szédítő nyereséggel szemben mennyit fordított Weisz Manfréd jótékony célokra.

Köztudomás szerint Weisz a háboru óta naponként, ezer ingyen ebédet juttat a szegények számára. Ezen a címen — nagyon magas becsléssel élve — legfeljebb kétszázötven koronát fordított a szociális nyomor enyhítésére. Továbbá alapítványt tett tüdőbeteg katonák sanatóriumának létesítésére, a hadbávonultak hozzátartozóinak segélyezésére és a Vöröskereszt-Egyletnek. Ez utóbbi összegek összesen nem tesznek ki egy millió koronát. Ha ez adományozásokhoz hozzáadunk még félmillió koronát, mint olyan adakozást, amely esetleg elkerülte a figyelmet, a Weisz Manfréd-féle háborus segélyezés akkor is alig haladja meg a másfél millió koronát. A kétszázötven millió háborus jövedelemből Weisz Manfréd tehát egy és fél milliót fordított jótékony célra. A Rothschild-ház égése alatt operáló hatalmas pénzintézetek egyenként ötvenezer koronával elintéztéknek vélték a hadijótékonyág ügyét.

Ezzel szemben a normális időben is nagy üzemmel dolgozó Krupp-cég bevétele az elmúlt háborus évben ötven millió márkával volt több a szokottnál, de ebből az ötven millióból közel negyven millió márkát, tehát a háborus jövedelem nyolcvan százalékát jótékony célra, a háborus nyomor leküzdésére fordította s ebben a negyven millió márkában nincs benne az a cirka tizenhat millió márka, amelyet a Krupp-féle részvénytársaság egyéb munkásjóléti intézményekre költött. Ugy, hogy a német nép büszkén állíthatja a világ elé a nagyszerű ténny, hogy az ő legnagyobb fegyver- és tölténygyára a háborus hasznát a maga egészében a közjó emelésére for-

ditotta s abból semmit el nem vett az egyéni gazdagodás fokozására. Mi pedig kétszázötven millió háborus hasznát juttattunk Weisz Manfrédnek, de ebből az összegből egy, mond: egy százalék nem jutott áldozatként a haza oltárára.

Azt mondják, ez azért van így, mert a Kruppék izzig-vérig nemtek, a Weisz Manfrédék pedig csak a hatvanas éveik tudják leveztetni magyar származásukat. De bármint legyen dolog, az az egy tény bizonyos, hogy ezeknek a horribilis háborus-jövedelmeknek megadóztatása soká nem késztetik. Körülbelül hatszáz millió jövedelem jutna gyáraink megadóztatásából az országnak. Épen elegendő összeg arra, hogy vele a háboru egész rokkantkérdését megoldhassuk.

Háboru.

Montenegró.

Északkelet-Montenegróban az üldöző harcok tovább folynak. Koronát nyolcvan foglyot szállítottunk be, Ipeknel újabb 12 löveget zsákmányoltunk.

Repülőink a Beranénál levő táborra sikeresen dobtak bombákat.

Visszavertük az olaszokat.

Tiroiban az olasz tüzérség tűz alatt tartja a Lardaro körüli megerősített területet, valamint Rivánál, Roveretonál és a Col di Lanán levő hadállásainkat.

A Judikariákban az ellenség gyalogsága állásainkhoz közelre hatolt.

A völgy keleti oldalán levő hegytetőn támadást intéztek állásaink ellen, de visszavertük.

Az entente a Balkánon.

A szövetségesek frontján, ahol a bolgárok sűrű tömegekben támadnak az élénk tevékenység tovább tart. A szövetségesek visszavonulása rendszeresen folyik. Doirantól északra az angolok helyezett Szalonikiből érkezett megerősítések következtében észrevehetően javult. Naponta újabb angol csapatokat szállítanak partra. A szövetségesek számos Ghevgeli vidékeről elmenekült szerbet Szaloniki környékén helyez-

Dr. Prohászka Ottokár hadiárva-ház.

'Székesfehérvár lelkes hölgyközönségének gyűjtése a dr. Prohászka Ottokár hadiárva-házra a vége felé jár, s csütörtökön már megtörténik az elszámolás, amely hű képét adja Székesfehérvár áldozatkészségének. Látni lehet belőle, hogy kik értették meg a szavunkat, a kérésünket, látni fogjuk, hogy általánosságban szólva Székesfehérvár megtette a kötelességét, megette úgy, hogy a mostani súlyos viszonyokat tekintve, csak dicsőrethet szóhatunk róla.

Külön kell megemlítenünk, hogy a magyar hadiárva-házára még orosz foglyok is adakoztak. A sok ezer magyar pénz között van az orosz foglyok rubelje és egyéb orosz ezüst pénz. Azt mondták ezek a foglyok, hogy ha árváról van szó, akkor még az ellenség árvaít is megsegítik s volt olyan, aki egymaga rubelt adott. Nem tudjuk, hogy abban a nagy pénztömegben nem szegyenkezik-e az a sok huszfilleres, amikor a rubelt látják maguk mellett?

Kedd reggel a következő gyűjtőívérkeztek be a gyűjtőbizottság pénztárosához, Baranyay Lajoshoz:

Nagy Ignácné és Perlaki Horváth Anna (Sütő utca), Marschall Ninus és Kostyelik Etel (Szunyog utca és Szeder utca), dr. Varga Zsigmondné és dr. Sohárd Endréné (Simor utca), Hübscher Irén és Weisz Rózi (Basa utca), Hübscher Irén, Jávor Ilona és Bilkei nővérek (Füred utca), Pfinn Istvánné és Szepessy Gézáné (Jókai utca), özv. Véber Károlyné és Kunos Gyuláné (Sörpinceutca, Fleischer Annus és Lorant Sándorné (Városháztér és Városház-köz), Fleischer Zsuzsa és Halász Irén (Szent István utca), Véber Józsa és Sárkány Mariska (Lovasberényi ut) gyűjtőíve.

A gyűjtőívér folytatólagos kimutatása és nyilvános elszámolása a következő:

Szűts Jenőné és László Istvánné gyűjtőívén adakoztak: (Belső budai ut páros szám.)

Dr. Szűts Gedeon 20 K., Szigety testvérek 10, Elek Gyuláné 4, Szűts Jenőné 20, László Istvánné 10, Szabadosné 2, Graillach Jánosné 1, özv. Bauerné 1 K., Török Mária 20 f., Trukensitz Jánosné 20, Perger Istvánné 20, Vendég Andrásné 40, Vinciczai Mariska 40, Albrecht János 40, Rákos Ferencné 20, Bolehovszky Zsigmondné 20, Molnár Pál 20, Krausz Ede 50 f., Binder Béláné 5 K., Bódás János 1, Loosz Han-

dor 2, Klein Adolfiné 1, özv. Stancz Györgyné 1 K., Vliger Imréné 60 f., Kadler József 20, Mandl Jakabné 40, Mandetik 60, N. N. 20, Mák Mihály 10, Schönheim Sára 50, Jakabné 20, N. N. 40, Hoffmann Péterné 20, Szabó Bakos József 40, Krauz 30, Weisz Árpádné 30, Szűcs István 20, N. N. 10, Sági Sándorné 20, N. N. 40, Cszimadiáné 20 f., Mészáros Györgyné 1 K., N. N. 2, Hollósy Istvánné 2, Krakler Józsefné 1, Kostér Henrikné 5, özv. Müller Ignácné 3, Embecht Ferencné 5, özv. Embecht Józsefné, Hajmási József 2, Schnitzinger 1, Révész Istvánné 2, M. I-né 10, id. Laczkovits Béla 4, T. Nagy József 10, T. Nagy Melania 3, Kövér Mari 2, dr. Karnikné 4, Hegedűs Gyuláné 2, özv. Szitás Dénesné 2, Berveiler Jánosné 4, Rettinger Vilmosné 1, K. Nagy István 1, N. N. 1, Antal Józsefné 5, Weszely Györgyné 5, özv. Mányay Mihályné 2, Danon Antal 10, Polló István 2, Námessy nővérek 10, Brenkowska Kármierne 1, Feiler Anna 1, dr. Palánszky Miklós 1, Csapó Odón 1, Mihályi Józsefné 2, Roszberger Ilona 3, Námessy János és felesége 20, Szűts Jenő 10 K., N. N. 20 f., olvashatatlán 2, dr. Kovács Lajosné 5, K., Walla Gyuláné (Zirc) 10 K., olvashatatlán 24-40 K., összesen 300 K.

Németh Jánosné és Kovács Sándorné gyűjtőívén adakoztak: (Csutóra utca.)

Kovács Mihály 1 K., Rister Ferencné 1 K., Hádén Antalné 60 f., Német Istvánné 30, Szanyóné 30, Szalai Imréné 40, Bátorgh Imréné 40, Sékely István 40, Szalay Imréné 60, Pap Ferenc 40. Németh Istvánné 40 f., özv. Szabó Sándorné 2 K., Lendvai Józsefné 2, Hegyes Andrásné 1:60, Lang Ignácné 1:20 Fröschl József 1, Fröschl Ferencné 1, Molnár Mihályné 1 K., Hegyesné 40 f., Szlaszki Ferenc 20, Ladasovics István 20, Csapot Ferencné 40, Nyikos Józsefné 20, Odón Sándorné 20 Somogyi Józsefné 20 f., özv. Szabó Bakos Andrásné 20 K., Weisz Antalné 5, Nyikosné 2 K., összesen 45:80 K.

Kristóf nővérek gyűjtőívén adakoztak: (Kis kecskeméti helység.)

Kristóf Károly 10 K., özv. Mann Józsefné 10, Kristóf Nővérek 6, Kristóf Béla 3, özv. ifj. Mann Józsefné 2, Tóth Ferenc 1, Mahler Józsefné 4, N. N. 1, Tutth Erzsébet 2, Nagy Györgyné 1 K., Horváth Mária 50 f., Szeffű Mihályné 40 f., Takács Imréné 10 f., Orbán Ferency 1 K., Molnár Mihály 1, Kulifia János 1, P. Nagy István 1 K., Bognár Mihályné 30

BLOUSOK EREDETI MODELLEK: barchet, flanel, posztó, selyem, Japonais és Creppe de chineben legnagyobb választék

LEGOLCSÓBBAN

VERMES FRIGYESNÉL kapható.

Nagyválaszték gyászblousokban.

f., Halbléner Györgyné 20, Lencsés János 10 f., Polcer Ferencné 1 K., Molnár Józsefné 1, Osztics Imre 1 K., Kovács Istvánné 40 f., Mohácsi Imre 40, Grund Katalin 20, Szabó Gyuláné 50, Rekop Györgyné 20 f., Kocsis Angrásné 2 K., Hajdu Józsefné 40 f., Barna István 20, Hajdu József 20, Csurgai István 20 f., Filó Ferenc 1 K., Kiss Mihályné 1, Endl Istvánné 1, Szatler Lajos 1-20 K., Lőke János 40 f., Váger Jánosné 40, Kovács Jánosné 10, Mikó Ferenc 10, ifj. Hegyes András 20, özv. Rekop Ferencné 40, Németh István 20, özv. Takács Istvánné 12, Vig Anna 10, Kovács Józsefné 20, Szabó Ferenc 20, Kovács János 20, Takács János 20, Veisz Sámuel 40, Farkas Károlyné 40, Herman György 30, Hadnagy Istvánné 28, Balog Ferenc 30 fillér, összesen 63 korona 10 fillér.

Göbel Gyurika és Józsiár Budapeststről 25 koronát küldtek Schlammadinger Gyuláné gyűjtőivére.

A tegnapi számban névhiba történt. A harctérről nem Juhász Endre küldött 10 koronát, hanem dr. Sohár Endre.

Segítsünk a tisztviselőknél.

A tisztviselők nyomorával minden fórumon foglalkoztak már. Az áldatlan közigazgatási viszonyok miatt azonban egyszerűen semmit nem segítettek a helyzetükön. A beszerzési előlegek és a hadipótlékok nem igen enyhítettek a nyomoron. Ha pillanatnyilag segítettek is rajtuk, később annál inkább megérzik, mert levonják a fizetésükből, abból az összegből, a melyből békeidőben is nyomorogtak.

A tisztviselők úgy a városi, mint az állami és a magántisztviselőik csak könnyezve tudnak beszélni a helyzetükről. Nem is beszélhetnek másképen. Legnagyobb részük családost, idősebb, alig jut ennyivalóra a fizetéséből.

Beszéltünk egy magasrangú miniszteriumi hivatalnokkal a tisztviselőik helyzetéről. A legösszintebben mondotta:

— A tisztviselőik helyzetén csak úgy lehet segíteni, ha a fizetésüket legalább negyven százalékkal felemelik.

Nekünk is ez a véleményünk. Segíteni kell a tisztviselőknél. A megélhetés háromszor drágább mint békeidőben és ők abból a jövedelemből kénytelenek megélni, melyből békeidőben is nyomorogtak. Ehhez hozzájárul még az is, hogy a hadbavonult kollégáik helyett is dolgoznak úgy, hogy mellékgazdálkodást nem vállalhatnak.

Közélelmezés.

Minél jobban megyünk bele a tél hidegségébe, annál ijesztőbb kérdőjelek csavarognak a lelkiünk előtt: Mit hoz a jövendő? Kormányunkat bírálni nem szabad, ez veszedelmes dolog, azonban annyit elárulhatunk egymásnak, hogy a szegény néposztály s a jövedelmeit srófolni nem képes középosztály embermelekezet óta nem volt olyan megpróbáltatások előtt, mint az idén.

Holly Géza dr. indítványozta be a városi közgyűlésen a közélelmezési bizottságot, a mely a legjobb tehetsége szerint s teljesen önzetlenül áldozatul hozta idejét és munkáját a közérdek javára.

Ez a bizottság oldotta meg a lisztkérdést. Míg más városok szörnyen szenvednek a liszthiány miatt, Székesfehérvár közönsége el van látva liszttel. Nem mondjuk, hogy a legolcsóbban, de lisztünk állandóan van. A vasuti forgalom megakasztotta ugyan némileg a rendes szállítását, de hosszabb idő óta még jelentős feleslegről is szólhatunk.

Tüzelő.

A legutóbbi közgyűlésen Holly Géza dr. sürgette a fa- és szénbeszerzést. Ebben a tekintetben szörnyű veszedelem fenyegetett bennünket. A fakereskedők raktárai általában üresek. A minap elfogyott a katonaság készlete s a katonaság kezében levő hatalom erejénél fogva rekvirált. Még pedig elég előnyösen — maga javára, de nem a miénkire. 14 kor. 20 fillérrel fizette a kereskedőktől rekvirált fát, amely — a kereskedők szerint — nekik 20 koronánál többé került méterenkint. Ennek természetesen az a következése, hogy még ha lehetne, akkor se sietnének a raktáraikat megtölteni, mivel ki vannak téve annak a veszélynek, hogy az tüzletre csinosan ráfizet-

nek. Azonban mégha rendelkeznek is, a vagyonihiány rengeteg ikadályokat támaszt. Ezenkívül az igaerő híján az erdőkből nem lehet kiszállítani a fát. A közélelmezési bizottság mára 14 olyan erdőtulajdonos értesítést vetett kézhez, akiknek egy szál ájuk nincs készletben az eladásra. És csupán egy erdőtulajdonost láttál Száron, akitől sietett is lefoglalni 540 méter fát, amelyet 3-4 hét alatt ideszállítanak s a melyet a város, hogy a közönségnek minél inkább segítségére legyen, össze is aprított s minimális haszonnal bocsát a közönség rendelkezésére. A fának méterje hasábkobban 22-23 kor.

A bizottság ismét

Holly Géza dr. körültekintő indítványára mindent elkövet, hogy a kormányhatalomnál kimódoljon valami előnyt a szénszállításra. Hiszi, hogy gondos utánjárásra sikerült neki ezt is kedvezően elintézni. Ha mást nem, talán palotai szenetet sikerül akkora mennyiségben ideszállítani, hogy a közönség tél közepén ne maradjon tüzelő nélkül. A kereskedők ugyanis képtelenek a maguk erejéből a közönséget kiszolgálni s megtörténhetik, hogy a tél közepén tüzelő nélkül maradunk.

Hus.

Ugyancsak a közlelmezési bizottság gondoskodott 500 darab sertés hizlalásáról, amelyek jelenleg Boross Sándor hizlaldájában gömbölyödvé röfögnek. Pénteken megtörtént a próbavágás s ennek alapján a polgármester a következő ármegállapítást hozza a közönség tudomására:

Olvasztott zsir	6:40
Háj	5:80
Szaionna	5:40
oldalal)	4:—
Kocsonyahus	2:80
Tüdő, máj, vese; velő	2:80
Szózott, füstölt szalonna	6:40
Friss kolbász	4:—
Füstölt kolbász	5:—
Disznósajt	4:—
Virslí (6 és fél deka)	—:30
Szalaládé (5 deka)	—:24
Sonka	6:—
Teperőt	3:60
Füstölt csülök	4:80

Ez a hatósági maximális ár. Mivel azonban a város próbavágása az itt megjelölt árnál nagyobb haszonnal jár, a város a saját 500 darab disznaját kilöniknél valószínűleg 20 fillérrel olcsóbban adhatja. Az első rendes kimérés szom-

baton kezdődik a husszékben, a mely időtől kezdve egy hónap alatt 100 darab 170-300 kilóra gömbölyödött kocába szurnak éles kés és táplálják vele az ős királyi város irigylésreméltó fogasztó publikumát. A többi 400 koca hasonló iramban gördül a közönség körébe.

A katonákért.

Még egy szép dologról akarunk beszámolni a nagyközönségnek. A háború fűriája öldöklí még a magyart. Ott kúnna viaskodó vitézek közül mindig több lesz a sápadt arcu halott, itthon pedig mindig több lesz a sirató árva s a jövendő elé kétségbeesve tekintő özvegy. Kovács Á. Sándornak, az árvak atyjának jelentése szerint ma már 80 olyan rokkant katonának és elhalt vitézünk van, akiknek özvegye és árva anyagi segílyre szorul. Ezekkel szemben kötelességeink vannak. Nem alimizsnát kell adunk, hanem becsületbeli kötelesség adóját kell lerónunk. Fbben a dologban Saára Gyula dr. polgármester jár elől, aki a szeretet szent ünnepeén, karácsonykor a város vendégeinek kívánta tekinteni a katonák segílyre szoruló említett családait. A közlelmezési bizottság keretében minden ilyen család másfél-két kiló húst, azontul zsirt és 10 kiló lisztet kap karácsony előtt. Mindenesetre szép és tiszteltetreméltó még akkor is, ha megmondjuk, hogy hazát megmentő hősök családjairt soha nem tudnánk elég áldozatot hozni.

Csekk-rendszer.

Az adófizetési rendszerünknek nagy speciális baja van, amelyen feltétlenül segíteni kell, ha csak halvány fogalmunk van az idő értékéről. A mostani adófizetési rendszer mellett egy a tisztviselőnek, mint az adófizető feleknek rengeteg idejük pocscékolódik el, amelyet mind megtakaríthatnánk, ha behoznánk az adófizetésnél a csekk-rendszert. A csekk-rendszer mellett a tisztviselő nyugodtan és pontosan végezheti el a dolgát, fél, negyed annyi idő alatt végezheti el mint most s ismeretlen fogalom lenne a munkatorlóadás. Az adófizető felekre nézve szintén áldászámba menne ez az újítás.

A csekk-rendszer behozatala ellen egyedül ezt lehetne felhozni, hogy tekintettel földmi,

SÖVEGJARTÓ vászonáruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

velő város voltunkra, nem vennék igénybe a felek az okos újítást. Ez az ellenvetés nem áll meg. Az intelligencia, iparos és kereskedő osztály azonnal a csekkrendszert venné igénybe s biztosra vesszük, hogy földmívelő osztályunk is csakhamar követné, ha látná ennek előnyeit.

Ha egy város szociálisan gondolkodik, egy percig sem késlethet ennek megvalósításán.

Vegyvizsgáló állomás munkája.

Dr. Tunner Károly tanár a városi vegyvizsgáló állomás vezetője jelenti, hogy november hónapban a következő cikkek kerültek hivatalos vegyvizsgálát alá: 5 zsir, 1 libazsír, 3 tejföl, 1 vaj, 9 hentesáru, 29 tej, melyek közül 15 151, 1 százalék nem felelt meg a törvényes kivánalmaknak.

A vízvetéki víz összetételét állandóan figyelemmel kísérte, a víz e hónapban is kifogástalan és állandóan jó volt. — Bakteriologus vizsgálat is 52 volt, az eredménye kifogástalan.

A város közegészsége.

A város közegészsége a lefolyt november hónapban jobb volt, mint az előzőben. Több volt a születés és a vörheny elvészette járványos jellegét, csak csak szórányosan mutatkozik s a járványkórház majdnem teljesen kiürült. A nedves és ködös időjárás a légzőszerveknek bántalmait okozta, s a tüdőbajosokat igen megviselte. Az arkladók betegségek a vörheny kivül a tüdő- és légutaknak hurutos bántalmi voltak.

Született 51 (a múlt hónapban 39), ebből törvényes fi 26, nő 24. Házaságan kívüli fi 1, ikerpár 1, halva született 2.

Házasságra 11 pár lépett. Születési arányszám 1000 lakos után 14 százalék.

Meghalt 82, ezek közt fi 53, (harcéri 25), nő 29. Ebből 7 éven alul volt törvényes fi 6, nő 4. Házaságan kívüli fi 1, nő 1. A polgári kórházaknak 21 halottja közül 9 volt idegen. A helybeli tartalékkórházaknak 18 katonája halt el, közöttük 7 orosz fogoly. Halálozási arányszám 1000 lakos után 22 százalék. A halálozások a születéseket 31-el mulják földe, ha 9 idegenből beteg hozottakat leszámítjuk, egy a népesség apadása 22 lesz.

Nevezetesebb halálok: velszületett gyengeség 2, gyermekaszály 1, difteritisz 1, kanyaró 1, (tüdőlob) vörheny 5 (közül 1 katonára), hastífusz 2 (1 vidéki, 1 orosz fogoly), tüdőlob 3, tüdőgümőkór 18 (3 vidéki, 6 katonára, 3 orosz fogoly), vizekór 1, elmebaj 3 (1 katonára), aggkór 8, külérőszaki 4 (harcéri 1 katonára, 3 orosz fogoly).

A járványfa fajúhatók kórok állása a következő volt: Hastífusz maradt 15, szaporodott 10, összes 25; gyögyló 14, elhalt 2, maradt 8, leginkább katonák, foglyok és vidékről betegen a kórházba szállítva. Kanyaró maradt 15, szaporodott 4, összes 19; gyögyló 15, elhalt 1, maradt 2.

Szamarhurut volt 3, — Difertitisz maradt 2, szaporodott 6, összes 8, gyögyló 5, meghalt 1, maradt 2.

— Vörheny maradt 37, szaporodott 20, összes 57. Gyögyló 44, meghalt 5, maradt 8. — Valódi himlő 1, Kiütéses-tífusz 1, előbbi katonára, az utóbbi faluról, bérés.

Vöröskereszt Egylet munkája.

A magyar szent korona országának Vöröskeresztegylet helybeli vasuti áhomásra jelenti, hogy november hónapban vasuton érkezett 8099 sebesült és beteg katonája, itt maradt 1929, tovább ment 6174, az itteni kórházakból elment 2399, frissítót kapott 9351, új kötetet 99, gyögyszert 185, egyéb tárgyat (mankót, botot, stb.) 241. — 1914. évi augusztus hó 3-tól 1915. december hó 1-ig vasuton érkezett összesen 178280 sebesült és beteg, itt maradt 51009, tovább ment 127280 az itteni kórházakból vasuton elment 37681, frissítót kapott 189727, új kötetet 3600, gyögyszert 3131, egyebet (bot, mankó stb.) 406.

A tüdőbajosok gondozó intézete 128 családát 440 taggal, gondozásukra 821 kor. 34 fillért költött.

HIREK.

— **Katonai kiltüntetés.** Varga Sándor, Hőgye Vendel 17. honvédgyalozezredbeli népfelkelő tizedesek, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért, bronz vitézségi érmet kaptak.

— **Katonai kinévezés.** Rotzka Antal 17. honvédgyalozezredbeli hadapródjólét hadapróddá nevezetett ki.

— **Csontos Andor.** † Az egész vármegyében, sőt messze azon túl fájdalmas megilletődést fog kelteni a gyászhi, hogy Csontos Andor, a váli kerület országgyűlési képviselője hosszas szenvedés után 58 éves korában elhunyt. Az életet derült oldaláról tekintő, örökké vidám, élcekkal teli Csontos Andor nincs többé. A magyarcentri típus képviselője távozott benne, aki őseitől örökölte a közügyek iránti érdeklődést s fáradhatatlan odaadást; törhetetlen függetlenségi érzelmű volt s emellett a kálvínizmus egyik oszlopa, aki felekezete érdekeit minden tőle telhető igyekezettel előmozdítani igyekezett, amely hűség és buzgóság jellemének egyik dicsőretremelő vonása volt. Bárcsak a kath. egyház is dicsőkedhetnék minél több ilyen hithű és érdekeiért mindig sikerzállni kész harccsal. A vármegyei közigt. bizottságnak volt sok éven át munkás tagja. A tegnapi bizottsági ülésen jelentette Sztits Jenő alispán a bizottság s a vármegyei érkezőny veszteségét. A halál hétfőről keddre virradó éjjel történt baracskaik birtokán. A temetésre vonatkozólag még nem kaptunk értesítést.

— **A bolgár vöröskereszt érdekében.** Dr. Saára Gyula polgármester vasárnap délután, 5 órakor a városházán értekezletet tart.

— **Adófizetés.** A pénzügyigazgatóság jelentése szerint a november hónap kincstári követelés 4 mill. 879 ezer 684 korona volt. Ebből befolyt 3 mill. 506 ezer 585 kor. Hátralék 373 ezer 98 kor.

— **A vármegye utai.** A közigazgatási bizottsági ülésen Keller Izsó műszaki tanácsos bejelentette, hogy a vármegye utainak egyrésze tarthatatlan állapotban vannak olyannyira, hogy a helyrehozatalukkal rem lehet a háború végét megvárni. A helyrehozatal azonban ikkora költséget igényel, hogy a vármegyei utadót fel kellene emelni. A műszaki tanácsos előterjesztését a közigazgatási bizottság tanulmányozni fogja, hogy a szükséges teendőkre nézve a közgyűlés informálhassa.

— **Uj államilokla Fejérmegyében.** Schaller Flóris kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a Erd községhez tartozó Simon-Elvira és Bertamajor puszták tanköteleseinek beiskoláztatása céljából Simon pusztán egy állami iskola szervezését mondta ki a kulturminiszter akként, hogy amennyiben csak tőrheő ideglenes helyiség állna rendelkezésre, már jövő év február 1-én megnyílnak az iskola. A bejelentést a közigazgatási bizottság örömmel vette tudomásul.

— **Zeneestély.** A katonák karácsonya javára a zeneiskola helyiségében folyó hó 13 án este fél 9 órakor. kitűnően sikerült zártkörtű zeneestélyt tartottak. Az estély levezetője Lauschmann Gyula vármegyei főorvos kedvese loadása volt, amely után Schwarbach Flóra és Hermann László. Kreutzer szonátát adták elő. Havas Gáborné Mozartot, Lisztőt játszott. Schwarbach Flóra pedig Chopin darabokat adott elő. A kitűnően sikerült est utolsó pontját Hermann László zeneigazgató játéka szolgáltatta dr. Kneifel Ferenc zongora kísérete mellett. A művészi játékokat az estélyen megjelent előkelő közönség sok tappsal honorálta.

— **A keresztek hazája.** Egy egy tábori levél, amelyet a harcoss testvéreink küldenek haza, nem egyszer a mély gondolatok dióhéja, s igazán megérdemlik, hogy az újság utján a nagy nyilvánosság elé kerüljenek. Kántor Mihály harcoss barátunk alábbi tábori lapja is azok közé való. Kelet Galiciából írja az agárdi plebánosnak, aki lelki gondozója, jóbáratja volt, amikor sebesülten feküdt az ottani hadikórházban. A keresztek hónapól kevesem fel soraimmal — írja — a keresztek hona: Kelet Galícia. Mint ha a mindenkéteztű egy hatalom is arra praedestinálta volna ezt a földet, hogy keresztek és szenvedések hazája legyen. Oh, mit is csinálna ez a nép a Megváltó keresztre nélkül. Házát fölvetették, határát feladták, lakhelyéről elűzték, tulajdonától megfosztották és ő leborul az utszéli porbadöntött keresztek előtt, könnye felszárad, önkeresztje sulyát nem érzi úgy válla. Keresztek hona ez a föld, széles határa, uton-utófélen tele a Megváltónk vérszenvedésének emlékfájával és tele minden kicsiny helye nagy népek egymásnak hajtott fiainak s irkeresztjeivel. A hegyek nem tudnak oly magasra nyulni, hogy gerincüket még egyegy kis halom, egyegy kis faka részt felül ne haladná, a futó patatok nem tudnak oly mély völgybe

jutni, hogy azok a sírok és a kis keresztek rá ne bámulának futó habjaikra. Önri emlékezik még innen Főtisztelendő urról egykori halás betege, kinek keresztjét annyira megkönyvitte annak idején szive jósága. Hálás üdvözzettel: Kántor Mihály.

— **Játékok a szegény gyermekeknek.** Legújabb akciónk ajátékgyűjtés szegény gyermekek karácsonyára, szintén meghallgatásra talált: Burján Gyula és Bandi egy csomó játékot küldtek ma szerkesztőségünkbe.

— **A szegény gyermekek felruházási akciónk a jövővi közönség áldozatkészségéből tovább folyhat.** Napnap után érkezik adomány a nemes céla. N. N. ruhát küldött, Pénczes Imréné pedig 4 koronát. A nemes adakozók jóindulatát továbbra is kérjük a szegény gyermekek nevében.

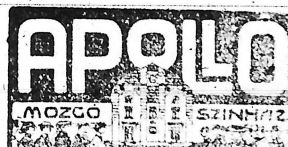
— **Hadijótékonyaság.** Albert Mihály Pákozdi községből 10 koronát küldött a Fejérmegyei Naplónak, 5 koronát a katonák karácsonyára, 5 kor. pedig a vak katonáknak. Az összegretrendeltésit helyére juttattuk.

— **Elharapta nyelvét.** Sajnálatra méltó szerencsétlenség történt tegnap délelőtt Horváth Gyula 4 éves kis fiúcskával, Horváth György Sarló-úca 26 szám alatt lakó postaszolgá gyermekeivel. A kis fiúcska az ágyra akart fölmászni s hogy könnyebben menjen, egy szekre állott fel. A szekre azonban feldőlt s a kisfiúcska oly szerencsétlenül bukkott le, hogy nyelvét kettéharapta. Most a Szent György kórházban ápolják.

— **Hadisegély fölemelése.** Az adonyi hadisegélyző bizottság felkérte a közigazgatási bizottságot, hogy tekintettel a nehéz megélhetési viszonyokra, emelje fel a földmivesek 150 kor. hadisegélyét 250 koronára. A közigazgatási bizottság a méltányos kerelmepártólólag felterjeszti aminiszterhez.

— **Katonatemetés.** Szabó Gyula 10. huszár tizedes, döbrökői lakos elhunyt. Temetés december hó 15-én d. u. 2 órakor lesz a Szt. György kórház halottasházából.

— **Megfagyott.** Özv. Kelemen Ferencné Kápolnásyékra igyekedett az éjjeli s utközben megfagyott. A szerencsétlen asszony tragikus halálának részletét még nem ismeretesek.

Szardán és csütörtökön
december 15 és 16 án:
MI BARBÁROK
Német katonai vigjáték 4 felv.
Határtalan gyűlölet.
Dráma 2 felv.
Mozgófőképzemle az olasz
harcsténylő 55. sz. (akt.) Vihar
a veltsi pusztán (látv.)

— **Décember 1-től kezdve** az összes faktáron levő, női és leányka kabátokat, valamint szörme garnitúrákat teljesen saját árban árúsítja **Keresztes Zaligmond cég, Belpiac.**

— **Elvágta a kezét.** Régi idővös szabály az, hogy fegyverrel vagy más éles öldöklőszerszámmal játszanak veszélyes. Mégis nap nap után fordítanak elő szomorú esetek, melyek ép e gyerekes könnyelműség következményei. Bula Mihály Petend pusztán szolgáló 22 éves urasági cseléd szerencsétlen esete is ilyen pajkos könnyelműségéből származik. A bicskájával játszadozott s az éles pengével oly alaposan átvágta a baltenyerét, hogy súlyos sérüléssel a Szent György kórházba kellett szállítani.

— **Allatbetegség.** A száj és körömfájást Budapestről állatfelhívással behurcolták Székesfehérvár területére. A betegség azonban még annyira járványos, hogy a jövő heti országos vásár állatvásárját megtartják.

— **Köhögés és rekedtség** ellen a legjobbnak bizonyult háziszér a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárban, Székesfehérvár, Városházter.

Olcsó szörmevásár van Knazovitzky Béla divatáruházában. Telefon 163. árak a kfrakatban.

PIJMEI kávébehozatal SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTOR ÉPÜLETE) ::
Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénagyörköldé! Telefon 250.

SZINHÁZ.

Iglói diákok. A darab annak idején kedvelte volt közönségünknek és máttan. „A heidbergi diákok” e realisabb, egészségesebb s a mi fő: magyar transcriptióját, cselekvényének ha nem is nagystilű, de életteljes, kerekedé mivolta, részleteinek bája, alakjainak trissessége és zenéjének igazán felemelő, gyakran meghatató szépsége, nem ok nélkül jutatta országos sikerhez. Tegnap este erőteljesen indult, de egyre lankadó előadásban láttuk viszont a dominikant. A darab, mely Holéczy Pista vállán nyugszik, Falussy Istvánban találta meg életerejét. Kifogástalan játékát busásan fölözte sok szép éneke. Poór Miklós, aki Petki Palit játszotta, nem tudta eldönteni velünk, hogy ideálja-e Beregi Oszkár vagy rokona? A harmadik felvonás végén őszinte tapsokat érdemelt ki. Lónyai Sándor antipatikuss szerepében — szinte őszinte antipathiát kellett. A tanári karban jellegzetes egyedül Varga Béla volt, de hogy végül az akaratlan komikumból, ahol sok igazságot tapasztaltunk, a tulozitba ment át, az nem az ő, hanem az író büne. Az egyetlen női szereplőről, Rózsahegyil (lonka? Irma?) ról, aki Evike érzelm szerepét sok és nem eredménytelen igyekezettel játszotta és énekelte, csak jót mondhatunk. Gyakorlatlanságán segít majd az idő, nem is kell sok hozzá. Hangja és énekelőadása van s ha a biztosságot inerszerzi hozzá, igen használható művésznője lesz a magyar színpadnak. A többiekéről sem tudnánk rosszat mondani. Az egész előadásról csak annyit, hogy erősen töreltek befőle, dalok, táncok ma-

radtak el, amit mi, akik nemtőlőtük meg nagyon a színházit, Tájlatva tapasztaltunk.

A **Mandarin** szerdai előadás íránt máttan nagy az érdekfűdés, a címszerepát Poór igazgató Budapestben is meleg sikerrel játszotta, külön szenczácója az előadásnak, hogy művészként katoná karmesztűnk, Köhler Antal felvonásokból még magas nivóju hangversenyt rendez. Músonon szerepel Schubert, Fossini, Bach és Gounod meditációja

Csütörtökön Zsuzsi kisasszony fog bizonyára telt házat vonzani a címszerepben Albert Böske és Falussy Istvánnal. Pénteken a Nemzeti Színház idei kasszasikre „A Palika” bemutatója van műsonon.

Heti műsor:

- Dec. 14. Cigányprimás.
- „ 15. Mandarin. (Dráma.)
- „ 16. Zsuzsi kisasszony.
- „ 17. Palika. (Színmű, újdnás.)
- „ 18. Drótostót.

Az Apolló színház iroda hírei.

Mi barbárok a címe annak a 4 felvonásos eredeti német katonai vigjátéknak, melyet ma mutat be az Apolló Színház. A darab tárgya a mai háborus időből van merítve, és végtelenül bájos jelenetekben bővelkedik. E mellett egy két felvonásos dráma „Határtalan gyűlölet” és legújabb felvételek az oszt harctérről is bemutatásra kerül. Az előadások 6 és 9 órakor kezdődnek. A helyárak rendesek.

Az Uránia színház iroda hírei.

A szépség átka Carmi Mária sorozat első filmje kerül ma és holnap az Urániában bemutatásra. Carmi Mária és Fern Andra filmek nemcsak a fényképezés ujszerű, csodás technikája, a mesteri beállítás valamint a szereplők feltűnő szépsége, de művészi játékuk által lettek általánosan közkedvelték és ezek után a moztulajdonosok, látván azok vonzó erejét, valóságos harcot vívnak. Ezekkel a filmekkel az Omnia soha nem remelt eredményt ért el. A két sorozat 24 teljesen befejezett, nagyobbrészt főúri társadalmi drámából áll, melyek kizárólagos jogát az URÁNIA szerezte meg és minden szerdán és csütörtökön elite előadások fogja rendez helyárak mellett bemutatni. A dráma hossza 1100 m. 5 felvonásban. A legérdekesebb képek egyike. Carmi Mária a nőiesség legmesteribb alakója, csodásan és utolerhéltan művészzellettel játszik.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szerdán és csütörtökön december hó 15 és 16-án: **Kizárólagos joggal.**

Carmi Mária sorozat 1. filmje.

A szépség átka.

Főúri dráma 5 felvonásban. **Fényes pótműsor.** 2 előadás fél 7 és 9 órakor.

1655/1915. Városi lisztet elárúsítók és fogyasztók figyelmébe ajánljuk a következő hirdetést.

A városi köggyűlés határozata folytán december hó 15-én a finom tészta (0-ás) liszt s a főző liszt ára 2 fillérrel leszáll. E naptól tehát a finom tészta-liszt ára 86 fillér, a főzőliszté 68 fillér lesz kilogramonként a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban. A kereskedők kötelesek a liszt árait feltüntető jegyzéket árusító helyiségekben látható helyen kifüggeszteni. — Akik a fentiek ellen vétének, azóktól a liszt-árúsítás jogát megvonjuk s ezen felül ellenük meg nem engedett árak fölszámítása miatt a rendőrségnél a kihágási eljárást megindítjuk.

Városi hatóság.

Hatósági hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város közéletmezési bizottsága tudomására hozza a város közönségének, hogy **foljó évi december hó 18-ik (szombat) napjától kezdve minden szerdán és szombaton** a hatósági husszékben (haltér) **sertészhust, szalonnát, hajat, kocsonyahust** stb. árusít.

Az említett cikkek a hatósági husszék épületén kifüggesztett árjegyzék szerint adatnak el.

Székesfehérvárott, 1915. évi december hó 14-én.

Námessy János. tanácsos.

APRÓHIRDETESEK.

Tizenötévesnél idősebb gyermekek jó keresethez juthatnak lap-árúsítással.

Karácsonyának való szép fenyőfácskák kaphatók Kümmel Béla virágüzletében.

Berkocsissegéd, lehet rokkant katoná is, azonnal felvétetik. Tolnai-u. 14 sz.

Mogvételre keresek könnyebb kétlovas vagy egy lovas löcsös kocsi. Gervein Kovács Vörösmarty tér. 1. szám.

Műndnesfű, aki irni-olvasni tud, felvétetik Kaufman-féle papirkereskedésében, Kossuth-utca 9.

Kárpitos munkákat ujat és át-dólgóaszt, szolid kivitelben készít. Turner Imre kárpitos és díszítő Szent István-u. 3. sz.

Nagyobb hához házvezetőnek, vagy gyermekek mellé német kis-asszonyokat ajánlikozik egy komoly, szolid nő. Cim a kiadóhivatalban.

Egy jó hangu, pedálos cimbalom eladó Gyümölcs-utca-26.

Felhívás.

„A Székesfehérvári Kölcsonös Segélyző-Egylet”

az 1916-ik év kezdetével hat évre terjedő új évtársulatot alakít. Mídonn erről a tiszelt közönséget értesíteni és ezen új — az egylet fennállása óta a 49-ik — évtársulatra való beiratkozásra felhívni szerencsénk van, egyttal tisztelettel tudatjuk a következőket:

egy betét után hetenként

A hetibefizetések 1916. év jan. hó 3-án vszrik kezdetüket. — Az új évtársulatnak tagjai lehetnek: a magyar szent korona országai területén lakó önjögű, vagyonukkal szabadon rendelkező egyének és testületek, úgy törvényes képviselők bejelentése mellett kikoruk is.

Az alakuló évtársulatra belépni kívánók f. 1915. évi december hó 1-től kezdve a vasár- és ünnepnapokat kivéve, naponként délelőt 9-től fél 12 óráig betétük jegyzése végett az egyleti helyiségben (Nagy Sándor-utca 8/a.) személyesen jelentkezhetnek.

Beiratsi díj fejében minden egy korona betét után két korona, az egyleti alapszabályokkal ellátott könyveskéért pedig 20 fillér fizetendő.

Székesfehérvárott, 1915. évi november hó 39-án.

Pohlencz Alajos, Havranek József, főkönyvelő, elnök.

— **Újítás a női reform-fűzők** terén; gyári lerakatot sikerült szerzenem oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad-mozgást biztosítanak, ülésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egyedüli elárúsítás egész megyére Vermes Frigyesnél. Blous-újdonságok állandó raktáron.

LEGDIVATOSABB
lánya és női filz és tollak, virágok és bársony kalapformák. | mindennemű diszek.
Nagy választék szörmegarnitúrákban.
Börcomode és sárcipők. Katonai felszerelés kapható
Kováts Antalnál Székesfehérvár. Városházter. —